

ZAPOMENUTÝ APOŠTOL

Kázání ze soboty 11.5.2024 – br. Michal Balcar

Sk 1,15-26

Kalendář liturgického roku nás směřuje do doby, která se odehrála mezi Velikonocemi a Letnicemi. Hlavní události jsou samozřejmě spojeny s Ježíšovým vzkříšením a jeho zjevením se ženám i učedníkům. Skutky apoštolů ale do doby po Ježíšově nanebevstoupení vkládají událost, která vždycky přitahovala mojí fantazii. Apoštolové totiž vybrali Jidášova nástupce. A udělali to způsobem nadmíru zajímavým.

V těch dnech vstal Petr ve shromáždění bratří – bylo tam pohromadě asi sto dvacet lidí – a řekl: „Bratří, muselo se splnit slovo Pisma, kde Duch svatý už ústy Davidovými mluvil o Jidášovi, o tom, který na Ježíše přivedl strážce, ačkoliv patřil do počtu nás Dvanácti a byl vyvolen ke stejné službě. Z odměny za svůj zlý čin si koupil pole, ale pak se střemhlav zřítíl, jeho tělo se roztrhlo a všechny vnitřnosti vyhřezly. Všichni obyvatelé Jeruzaléma se o tom dověděli a začali tomu poli říkat ve svém jazyce Hakeldama, to znamená Krvavé pole. Neboť je psáno v Knize žalmů: ‚Jeho obydlí ať zpustne, ať není nikoho, kdo by v něm bydlel;‘ a jinde je psáno: ‚Jeho pověření ať převezme jiný.‘ Proto jeden z těch mužů, kteří s námi chodili po celý čas, kdy Pán Ježíš byl mezi námi, od křtu Janova až do dne, kdy byl od nás vzat, musí se spolu s námi stát svědkem jeho zmrtvýchvstání.“ Vybrali tedy dva, Josefa, jménem Barsabas, zvaného Justus, a Matěje; pak se modlili: „Ty, Pane, znáš srdce všech lidí; ukaž, koho z těch dvou sis vyvolil, aby převzal místo v této apoštolské službě, kterou Jidáš opustil a odešel tam, kam patří.“ Potom jim dali losy a los padl na Matěje; tak byl připojen k jedenácti apoštolům.

Proč vlastně bylo potřeba vybrat dvanáctého apoštola? Doplnění do čísla dvanáct nás samozřejmě vede k symbolice biblických čísel. 12 bylo kmenů Izraele a 12 má být i apoštolů, kteří symbolicky (*pars pro toto*) zastupují celou novozákonní církev, tedy i nás. Zároveň bylo potřeba nahradit Jidáše. Být tím, kdo jeho vyvolení obrátí v dobro. Nakonec o Jidášovi jasně říká Petr, že i on byl „vyvolen ke stejné službě.“ Spletl se tedy Ježíš? Být náhradou Jidáše? To není snadný úkol. Vždyť Jidášovi Nový zákon prostě nemůže přijít na jméno. Nenajde na něm nitku suchou. A teď by měl jeho místo zaujmout někdo jiný.

Apoštolové měli na výběr dvanáctého promyšlenou metodu. Nejprve vybrali vhodné kandidáty. Musel to být jeden z těch mužů *kteří s námi chodili po celý čas, kdy Pán Ježíš byl mezi námi, od křtu Janova až do dne, kdy byl od nás vzat.* A jeho úkolem bude: *musí se spolu s námi stát svědkem jeho zmrtvýchvstání.* Z těchto mužů vybrali dva. O obou toho z doby před losem mnoho nevíme, snad jen to, že jeden měl přízvisko Justus, tedy spravedlivý. A ten druhý byl jenom Matěj. Potom se apoštolové modlili. Volali k Bohu, který je zde nazván „srdceznalcem“, protože si uvědomovali, že oni srdce neznají. A pak losovali. Na střep nebo dřívko se napsala jména, pak se obě vhodily do vázy a z ní se s Boží pomocí vybral jeden - Matěj. Církev se v budoucí době bála, že by měla vybrat důležité postavy losem, a tak se od této metody spíše odkláněla. Ale občas se objevilo losování i v církevních dějinách. Tak byl losem vybrán první biskup Jednoty Bratrské. Z devíti vybraných výborných mužů byl vybrán

ten lidsky nejméně pravděpodobný, protože nejmladší. Taky Matěj (mravně bezúhonný, avšak nikoli dobrý vůdce, jak ho charakterizoval Rudolf Říčan).

Bůh projevil svou vůli a Matěj se stal dvanáctým apoštolem. Jak naplnil své vyvolení?

Nevíme.

Tak složitě ho apoštolové vybírali a pak nám o něm NZ již nic neřekne. Podle tradice šel možná do Gruzie, možná do Libye. Stal se patronem stavebních řemeslníků, řezníků, cukrářů, kovářů, krejčích, mládeže zejména v souvislosti začátku školního roku; vyzván je proti manželské neplodnosti, při černém kašli a neštovicích. Zdá se, že mu v portfoliu přidělili vše, co zbylo.

Ale že my o něm nevíme, to neznamená, že to nemělo smysl. Ví o něm Bůh. To je víc. Apoštol Matěj je zapomenutý apoštol. Zapomenutý jeho kolegy, kteří o něm již nic nenapsali a zapomenutý i námi. Ale není zapomenutý Bohem. On byl Bohem vyvolený a Bohem vyvolení jsme i my. Příběhy některých z nás jako by byly zářivým naplněním tohoto vyvolení, ale příběhy jiných, jako by byly zapomenuty. To, že jsou zapomenuty námi, neznamená, že jsou zapomenuty Bohem, vždyť on je znalec srdcí. On zná příběh Matějův i příběh každého z nás.

Amen

